

До Председателя на научното жури
на обявена процедура за избор на Професор
със заповед 51/30.05.2022
на Директора на Институт по
Биоразнообразие и екосистемни
Изследвания при БАН, София

Становище

от проф. д-р Страхил Христов Берков – Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН, член на научното жури

относно конкурс за заемане на академична длъжност “професор” в професионално направление 4.3. „Биологически науки“ за нуждите на изследователска група „Растителни биотехнологии и *ex situ* опазване на редки, лечебни и ароматни растения“ в секция „Приложна ботаника“, Институт по Биоразнообразие и екосистемни Изследвания при БАН, обявен в ДВ бр. 14 от 18.02.2022 г.

По конкурса е представила документи единствено доц. д-р Марина Иванова Станилова. Кандидатът придобива магистърска степен от Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ (1984) и образователната и научна степен „доктор“ (1995) от Института по генетика при БАН след защита на дисертация на тема „Изследване на възможностите за вегетативно микроразмножаване на блатно кокиче (*Leucosjum aestivum* L.) и родопски крем (*Lilium rhodopaeum* Delip.)“. Д-р Станилова специализира растителни биотехнологии в Университета в Реймс, Франция (Université de Reims Champagne – Ardenne, France) през 1996 г. Научната и кариера започва в Института по ботаника при БАН в Лаборатория по анатомия и ембриология на растенията. Основава (2001 г.) и ръководи Биотехнологична лаборатория за лечебни растения в секция „Приложна ботаника“. През 2010 д-р Марина Станилова е избрана за доцент към Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН. Доц. д-р Станилова ръководи секция „Приложна ботаника“ и ИГ „Растителни биотехнологии и *ex situ* опазване на редки, лечебни и ароматни растения“ от 2010 г.

Доц. д-р Станилова е участвала в 33 проекта: 23 с външно финансиране, 3 по ЕБР и 7 по бюджетната субсидия. Била е ръководител /координатор на 20 проекта, от които 4 с международно и 6 с национално финансиране. Ръководител е на трима успешно защитили докторанти.

Оценка на научно-изследователската дейност на кандидата

Кандидатът е предоставил необходимите документи за участие в конкурса, съобразно условията и реда за заемане на академичната длъжност „професор“ към ИБЕИ-БАН. Към документите по конкурса е приложен и списък на научните трудове състоящ се от три части: 1) научни трудове, на основата на които е защитена дисертация (5 публикации), 2) научни трудове, на основата на които е придобита предходна хабилитация (27 публикации) и 3) научни трудове във връзка с конкурса за професор (42 публикации). Общият брой на научните трудове на доц. д-р Станилова е 74. За целите на настоящия конкурс, на оценка подлежат публикациите във връзка с конкурса за професор. От тях, една е монография в чужбина, 23 са в реферирани и индексирани списания с импакт фактор и/или импакт ранг, 6 са в реферирани и индексирани списания без квартили, 2 в национални списания и 10 в сборници от конференции (от които 6 в пълен текст и 4 кратки съобщения). Научните трудове във връзка с конкурса са цитирани общо 170 пъти. От тях 115 са в списания с ISI IF и/или SJR и 15 са в книги или глави от книги с ISBN. Останалите 40 цитати са в научни издания без квартили.

Кандидатът представя справка с научно-приложни приноси ориентирани в две стратегически насоки, свързани помежду си: опазване на биоразнообразието и въвеждане на ценни видове в агрокултура. Основните научни приноси са в няколко области: *In vitro* микроразмножаване на застрашени и защитени видове лечебни растения от българската флора; Клонално *in vitro* намножаване на високопродуктивни лечебни и ароматни растения; *In vitro* покълване на семена и регенерация на растения от растителни видове с проблемно размножаване и консервационно значение; *Ex vitro* адаптация на растения във фитотрон и последваща аклиматизация към условия на открито в *ex situ* колекциите или към природните условия на естествените популации, от които произхождат; *In vitro* биосинтеза на алкалоиди от лечебни растения; Анализ на биосинтеза на различни биологично активни вещества при *in vitro* размножени растения; Селекция на високопродуктивни *in vitro* клонове за понататъшно въвеждане в земеделска култура; Хидропонно и аерохидропонно размножаване на растения от семена или вегетативни органи.

Тук искам да подчертая, че вложените от доц. д-р Марина Станилова креативност, умения, усилия и колаборативност са оказали силно въздействие за опазване на защитени и застрашени растения от българската флора като *Leucosium aestivum*, *Pancreatum maritimum*, *Ruscus aculeatus*, *Glaucium flavum*, *Alchemilla mollis*, *Astragalus physocalyx*, *A. achtarowii*, *A. jumrukchalicea* и *A. bundericensis*. Нещо повече, доц. д-р Марина Станилова и създадената от нея Биотехнологичната лаборатория за лечебни растения оказват въздействие и върху професионалното формиране и мислене на студентите, докторантите и учените, с които са имали досег.

В заключение, отчитайки качеството и обема на научната продукция, научните приноси, отзвук в международната научна литература, участието в научни форуми и научни проекти, както и експертната и преподавателска дейност на доц. д-р Марина Станилова, заключавам, че кандидатът напълно отговаря и надвишава изискванията на ЗРАСРБ и на приетите критерии от Научния съвет за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности към ИБЕИ-БАН. Кандидатът е водещ учен с международен авторитет и с неоспорими приноси в областта на растителните биотехнологии и опазването на защитени и застрашени растения. Затова, **убедено препоръчвам на уважаемото научно жури да избере доц. д-р Марина Станилова за**

“професор” в професионално направление 4.3. „Биологически науки“, за нуждите на изследователска група „Растителни биотехнологии и *ex situ* опазване на редки, лечебни и ароматни растения“ в секция „Приложна ботаника“ към Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН.

София

Юли, 2022

проф. д-р Страхил Берков